

U kijkt naar de website van NRC Handelsblad gedurende de periode 1995-2001. Bezoek ook de [de huidige site](#).

Zuid-Holland 'bankiert'

[NIEUWS](#)
[TEGENSPRAAK](#)
[SUPPLEMENT](#)
[DOSSIERS](#)
[ARCHIEF](#)
[ADVERTENTIES](#)
[SERVICE](#)

Provinciale bankiers

NRC Webpagina's
6 OKTOBER 1999

Den Haag

[Zuid-Holland 'bankiert'](#)

[Nieuws](#)

[Achtergrond](#)

[Chronologie](#)

[Documenten](#)

[Links](#)

Na het vernietigende rapport vorige week van de commissie-Van Dijk over het 'bankieren' door de provincie Zuid-Holland, debatteren Provinciale Staten vandaag over deze zogenoemde 'Ceteco-affaire'. De provincie verliest mogelijk miljoenen doordat een aan het handelshuis Ceteco verstrekte lening door het bedrijf niet (volledig) kan worden terugbetaald. Gebleken is, dat de provincie op grote schaal in geld handelde, overigens zonder dat Provinciale Staten hier van af wist. De zaak is inmiddels niet zonder personele consequenties gebleven. Portretten van de hoofdrolspelers.

Leemhuis

Ir. Joan Leemhuis-Stout is de inmiddels afgetreden VVD-commissaris van de koningin in Zuid-Holland. Toont zich op 24 oktober 1995 als enige binnen het college van Gedeputeerde Staten tegen het voorstel om te gaan bankieren. Ze had het meerderheidsbesluit voor vernietiging kunnen voordragen bij de minister van Binnenlandse Zaken, maar doet dat niet op grond van adviezen van derden. Ze had die tegenstand niettemin wat meer profiel kunnen geven, zo stelde de commissie-Van Dijk vorige week bij de presentatie van het rapport 'Een doorboorde buidel'. Uiteindelijk legt ze zich loyaal neer bij het besluit van de gedeputeerden en accepteert ze de afspraak om het geheim te houden, waardoor Provinciale Staten geen controlerende taak meer konden uitoefenen. Afgelopen zomer blijkt dat Leemhuis geen enkel idee heeft van de omvang van het bankieren, hoewel onder vrijwel elke transactie haar

handtekening is terug te vinden. Ze baart opzien met de mededeling dat zo'n handtekening geen verantwoordelijkheid impliceert. Leemhuis en gedeputeerde Heijkoop waren vanmorgen de enigen van het voormalige college die zich verdedigden voor de Provinciale Staten.

Baarspul

Provinciaal thesaurier Karel Baarspul is al eind jaren tachtig actief met de financiën van de provincie. Stelt in '95 voor om te gaan bankieren en kan na het instemmend besluit zijn 'eigen bedrijfje' binnen de provincie beginnen. De commissie-Van Dijk zegt dat zijn voorstel tot het besluit 'uitmuntte door beknoptheid en ondoorgrondelijkheid'. Het eindigt met de slotzinnen: "risicooloos, winstgevend voor alle betrokken partijen, voorziet in een behoefte, doet niemand oneigenlijke concurrentie aan en is ethisch verantwoord. En de provincie is niet de enige die zo optreedt." Baarspul leent uiteindelijk voor een totaal van 1,7 miljard gulden aan banken en bedrijven. Zijn administratie lijkt tamelijk chaotisch, de commissie- Van Dijk - twee maanden lang bijgestaan door accountants - blijkt 400 miljoen gulden "niet te kunnen vinden". Baarspul levert veel materiaal aan voor de papiervernietiger. Hij zegt daar door de provincie toe te zijn aangezet. Hij is geschorst, maar niet precies duidelijk is waarom. Volgens Baarspul komt het door een geheime lening van tien miljoen aan de noodlijdende gemeente Gouda. Tegen Baarspul loopt een strafrechtelijk onderzoek.

Brouwer

PvdA-Gedeputeerde George Brouwer is de genius achter 'de revolutie' op het provinciehuis. Hij maakte in augustus 1993 een studiereis door de Verenigde Staten en raakte langdurig bedwelmd door de bestseller van Ted Gaebler en David Osborne *Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming the Public Sector*, die als belangrijkste leidraad heeft: laat je leiden door doelen, niet door regels en procedures. En: richt je ook op het verdienen van geld, niet op het louter uitgeven ervan. Voormalig griffier B.B.M. van der Hart: "Deze vrucht van een studiereis die gedeputeerde George Brouwer had gemaakt, zoemde een jaar lang rond op het provinciehuis... De tent heeft in die tijd op zijn kop gestaan. Weg met dat suffice gedoe, klonk het." Brouwer stond aan de wieg van de bankierspraktijken, maar verklaarde aan de commissie-Van Dijk dat zijn "interesses gaandeweg een andere kant uitgingen". Toen zich op 11 februari van dit jaar de omvangrijke déconfiture van schuldenaar Ceteco aandienende, duurde het nog vier dagen en weg was Brouwer. Hij vertrok naar het adviesbureau KPMG in Den Haag. Binnen KPMG is Brouwer inmiddels niet zeker van zijn positie.

Bloemendaal

Cees Bloemendaal is voormalig hoofd van de afdeling Financiën en als zodanig de directe chef van Karel Baarspul. Van Dijk wijst er op dat Bloemendaals toezicht op Baarspuls activiteiten volstrekt ontoereikend was en als zodanig

onbegrijpelijk. Bloemendaal wist er kennelijk niets van en lichtte dus ook Korff, Brouwer en later De Jong niet in. Eigenaardig is wel dat het hoofd Financiën jaarlijks een geforceerd lage leningenbalans laat zien. Ook moet hij begin dit jaar geweten hebben van het dreigende fiasco rond de Ceteco-leningen. Als Peper eind april om opheldering vraagt, blijkt Bloemendaal per 1 mei vertrokken naar een andere baan op het Provinciehuis. Zuid-Holland doet namelijk aan 'job rotation'.

Heijkoop

De vanmorgen afgetreden gedeputeerde Jan Heijkoop (CDA) werd in 1995 en belast met natuur en agrarische zaken, waterkwantiteit en -kwaliteit en zorg om de provincie. Was ten tijde van 'het besluit' tweede plaatsvervanger van Brouwer en dus staat ook zijn handtekening eronder. Heijkoop is niet zomaar een Zuid-Hollandse Gedeputeerde. Hij is de 'big shot' van het CDA en nu dus de eerste man van de grootste partij binnen het college, nadat de VVD bij de meest recente college-vorming buiten spel is gezet. Het nu uiteengevallen college bestond uit CDA, PvdA, GroenLinks en GPV/RPF/SGP. Heijkoop verantwoordde zich vanmorgen na commissaris Leemhuis voor Provinciale Staten, zoals hij herhaaldelijk had laten weten te willen doen. Hij was liever ook gehoord door de leden van de commissie-Van Dijk.

Wolf

De sociaal-democraat Jaap Wolf was verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening en volkshuisvesting in het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Hij stemde in met het bankiersbesluit en met de afspraak dit geheim te houden voor Provinciale Staten. Trad maandag af als gedeputeerde van het nieuwe college, nadat dit weekeinde grote druk vanuit de PvdA-gelederen op hem is uitgeoefend. Hij beticht de commissie-Van Dijk van 'onzorgvuldigheid en onfatsoenlijkheid', omdat hij niet is gehoord. Van Dijk: "Je kunt iedereen wel horen, maar voor onze beeldvorming was dat niet nodig." Het CDA beschuldigt Wolf nu van een 'vaandelvlucht'. Bij Wolf zelf heet het dat hij is teruggetreden om een 'inhoudelijk' debat mogelijk te maken. Hij is ervan overtuigd dat de 'poppetjes' er minder toe doen.

De Jong

De uit Leiden afkomstige PvdA'er Arie de Jong volgde in februari George Brouwer op als Gedeputeerde voor financiën. Hij was vanaf '95 'gewoon lid' van de Staten, in die zin dat hij ook voorzitter van de rekeningcommissie was. De leden daarvan hadden volgens de commissie-Van Dijk moeten zien dat de leningenportefeuille "als het ware explodeerde". Maar de leden zeiden niks, want volgens Van Dijk was iedereen blij met de binnenstromende gelden. Niettemin zei De Jong deze zomer dat hij nooit heeft geweten van het bankiersbesluit. Brouwer had hem daar klaarblijkelijk bij zijn overdracht onkundig van gehouden. In juli, als de affaire naar buiten komt, opereert De Jong niet handig jegens de media en treedt af. Hij meende dat de pers

niet onwetend had hoeven te zijn als zij de jaarverslagen wat beter zou hebben gelezen.

Korff

Ir. A.J. Korff is griffier van de provincie en actief lid van de VVD. Ambtelijk opperhoofd van de ruim tweeduizend medewerkers tellende organisatie. Formeel is hij eindverantwoordelijk voor wat er op de afdeling financiën gebeurt. Hij heeft in die hoedanigheid kennelijk niet geweten of niet willen weten dat thesaurier Karel Baarspul feitelijk over de rijksmachtiging beschikte om 'per keer' maximaal tweehonderd miljoen gulden in- en uit te lenen. De commissie-Van Dijk oordeelt vernietigend over de rol van de griffier. Als de gewaarschuwde minister Peper (Binnenlandse Zaken) eind april Korff om opheldering vraagt, duurt het twee weken voordat de griffier toezegt een en ander uit te zoeken. Daarna blijft het in de hoek van Korff nog eens twee maanden stil tot de Ceteco-affaire in de openbaarheid komt.

[Bovenkant pagina](#)

NRC Webpagina's © [NRC Handelsblad](#)
